

"Rezija in Rezijani nimajo nič skupnega s Slovenci"

Videm - Občina Rezija je sprejela zahtevo, da bi morala biti izločena iz zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji.

Furlanije-julijske krajine, ki je zahtevala izločitev iz zaščitnega zakona. Na seznam občin, v katerih velja zaščitni zakon, je bila Rezija vključena leta 2002, januarja lani pa je tedanji občinski župan Sergio Barbarino zaprosil tudi za vključitev Rezije na seznam občin, kjer se na osnovi dekreta predsednika deželne vlade FJK izvaja t.i. vidna dvojezičnost.

"Povoziti" želijo odločitev prejšnjega župana

Sedaj pa je občinski svet, v katerem ima večino desna sredina, na predlog župana rezijanske občine Sergia Chineseja podprl zahtevo za izločitev iz zaščitnega zakona, navaja Primorski dnevnik, ki dodaja, da Chinesejeva uprava očitno postavlja na glavo vse sklepe predhodnika Barabarina, ki je sicer prav tako pripadal desni usmeritvi.

Zaščititi želijo rezijanščino

Chinese je na seji občinskega odbora povedal, da so v Rim že poslali vso dokumentacijo, ki naj bi dokazovala, "da Rezija in Rezijani nimajo nič skupnega s Slovenci". S prošnjo za izločitev s seznama občin, kjer velja zaščitni zakon, skušajo po njegovih besedah tudi zaščititi obstoj rezijanščine, "ki nima nič skupnega s slovenščino".

Vsi jezikoslovci na svetu povejo, da je rezijanščina slovensko narečje

"Tragedija," je za SiOL namere rezijanske občine komentiral Sandro Quaglia, predstavnik Kulturnega društva Rozajanski dum iz Ravance. Občina Rezija, ki ji predseduje desnosredinski župan Sergio Chinese, je včeraj sprejela zahtevo za izločitev iz zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji.

Rezijansko govoreče prebivalstvo je ogorčeno, odločitev občine pa preseneča tudi zato, ker je bil predhodni župan Sergio Barbarino, ki je lani zahteval uvedbo vidne dvojezičnosti v rezijanski občini, prav tako desnosredinske usmeritve kot sedanji župan.

V Furlaniji - Julijski Krajini je sicer v zaščitni zakon vključenih 32 občin, Rezija, ki je bila vključena leta 2002, pa je prva, ki zahteva izključitev.

Povezave s slovenskim jezikom so nesporne

"Pravijo nam, da nismo slovenska manjšina, češ da ni povezave s slovenskim jezikom in kulturo," je povedal Quaglia. "Sklicujejo se na skupno zgodovino, kar je sicer res, ker smo od 11. stoletja bili v Reziji pod oglejskim patriarhatom, a nikakor ni pravilno reči, da nismo imeli povezave s slovenskim jezikom. Vsi jezikoslovci povejo, da je rezijanščina dejansko slovensko narečje."

"To ne more biti tako"

Kako se bodo odzvali prizadeti prebivalci Rezijanske doline? "To ne more biti tako. Ljudje, ki so bili ob sprejemu zaščitnega zakona v občinskem svetu, ne govorijo tako kot govori župan danes. Župan pravi, da se v Reziji nihče ne čuti kot del slovenske manjšine, a čeprav ni tako, se njegove besede slišijo povsod. V tem trenutku še ne morem povedati, kako bomo šli naprej," je pogovor sklenil Quaglia.

Zahtevo so poslali tudi Napolitanu in Berlusconiju

Zahtevo so poslali tudi predsedniku republike Giorgiu Napolitanu in predsedniku vlade Silviu Berlusconiju. Župan pa ni omenil paritetnega odbora za slovensko manjšino, ki ima odločilno besedo pri vključitvi oziroma tudi pri morebitni izključitvi posamezne občine s seznama zaščitnega zakona.

Občino lahko s seznama črta le predsednik republike

Zaščitni zakon določa, da lahko vključitev občine v uradno narodno mešano ozemlje zahteva najmanj 15 odstotkov volivcev ali pa tretjina občinskih svetnikov. Za slednjo pot so se odločile tudi vse narodno mešane občine. Seznam 32 občin iz FJK, kjer zdaj velja zaščitni zakon, je nato z odlokom potrdil tudi predsednik Napolitano. Zakon pa ne govori o možnosti, da bi se posamezna občina sama izločila z navedenega seznama; kot možnost navaja le, da je ta seznam mogoče spremeniti z odlokom predsednika republike na predlog paritetnega odbora za slovensko manjšino. "Še kar zapletena procedura, ki ščiti slovensko manjšino in obenem tudi manjšino (opozicijo) v občinskih svetih," še ugotavlja Primorski dnevnik.

SDS: Populistična politična poteza protislovensko usmerjenih politikov

Nad odločitvijo občine Rezija so v SDS izrazili obžalovanje. V odboru za Slovence v zamejstvu in po svetu pri strokovnem svetu SDS verjamejo, da izločitve Rezije iz zaščitnega zakona ne bo prišlo, saj je seznam občin, navedenih v zakonu, moč spremeniti le z odlokom italijanskega predsednika na predlog

paritetnega odbora. Zahtevo občinskega sveta razumejo predvsem kot populistično politično potezo protislovensko usmerjenih politikov te občine.

Ob dejstvu, da je bila ravno v občini Rezija nedavno izdana prva osebna izkaznica v slovenskem in italijanskem jeziku, v SDS verjamejo, da bo tudi tokrat prevladal duh sožitja in evropskih standardov zaščite narodnih manjšin ter da bodo ta in podobni poskusi vnašanja nezaupanja med naroda neuspešni.